

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorska
ulice št. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Bokopisi se ne
vračajo.
Inserati:
Šestopisna peti-
vrti 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

Velja
za Ljubljano
v upravnishvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.
Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 93.

V Ljubljani v soboto, 21. junija 1884.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

S 1. julijem prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pasku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec	gld. —50
do konca septembra	150
„ „ decembra	3—
za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.	

Po pošti:

na mesec	gld. —85
do konca septembra	250
„ „ decembra	5—

Trtna uš na Dolenjskem.

Ta najhujša šiba božja, katera zamore trto goječega kmetovalca zadeti, je torej — žalibog — na Dolenjskem konstatirana, in sicer v vinogradih okoli Velike Doline.

Da bode v trtji okoli Velike Doline trtna uš kmalu zaplodena, to izrekel je uže leta 1880 naš strokovnjak R. Dolenc v svojem poročilu do deželnega odbora; ko je takrat vinograde okoli Velike Doline preiskaval, pa trtne uši v njih še ni našel. Velika Dolina leži namreč ravno nasproti Kapelam na Štajerskem, kjer je trtna uš uže pred letom 1880 vgnezdjena bila, in vrh tega še v direktni črti tam vladajočega vetra. Med Kapekami in trtjem Velike Doline je res še precejšni kos štajarske ravnine, je tudi Sava in ravnina pri Jesenicah; ali kaj je vse to za krilato trtno uš? Ako jo je veter iz klosterneburgskih vinogradov čez vso ravnino na desnem bregu Donave, čez Donavo, katera je

vsaj trikrat širša nego je Sava, in čez ravnino na levem bregu Donave v bizamberske in encersdorfske vinograde zanesel; ako jo je še celo iz Francije čez vse med njo in Švico ležeče alpe v vinograde genevske okolice zatosil — kaj bi je ne iz Kapel na Štajerskem, ali pa tudi iz malo bolj oddaljenega Novega Dvora na Hrvaškem v mokriške, jeseniške in velikodolinske vinograde na Dolenjskem? Sicer je zamogla pa tudi nebržnost ljudstva samega k prenešanju in vgnezdenju trtne uši na dolenjski strani veliko, ako ne največ pripomoči, kajti, kako je drugače mogoče, da se uš zatrosi, ako zahajajo Kranjci v štajarske, Štajarci pa v kranjske vinograde čisto svobodno.

Pa naj se je zatrosila trtna uš po kakoršni koli poti v vinograde Velike Doline, faktum je, da jo tam imamo, in vpraša se, kaj sedaj početi?

Kakor kaj obile in drage skušnje na Francoskem, kjer je trtna uš uže na sto in sto tisoč hektarov vinogradov po polnem uničila; in kakor jednake skušnje v Klosterneburgu, po Ogerskem itd. do dobrega spričujejo, ni ga še razun preplavljenja vinogradov z vodo sredstva izumljenega, katero bi trtno uš uničilo, trti pa čisto nič ne škodovalo. Francoska vlada ni za izumljenje takega sredstva nič menj nego 300.000 frankov razpisala; pa še nihče si ni prilastil. Preplavljenje z vodo je pa le v ravninah mogoče, nikakor pa ne v rebrih.

Vsa druga sredstva, katera se proti temu škodljivcu uporabljajo, imajo trojni namen. 1.) Namen, omejiti preteče zlo, da se nikakor naprej širiti ne more; 2.) namen, ušno zalego v toliko reducirati, v številu zmanjšati, da, ako ravno na trtnih koreninah živeča, trte vender ne uniči in njene rodovitnosti bistveno ne zmanjša; 3.) namen, trte pri čisto nič zmanjšanim številu uši na koreninah vender pri čvrsti rasti in polni rodovitnosti obdržati. To tretje sredstvo je, ker se ga zamore uporabiti ali uvesti, ko se trtna uš v enem kraju niti še vgnezdila ni, preservativno, kajti ono va-

ruje trto pogina, uže predenj se mrčes na trti pokaže.

Vprašamo se, katero teh treh sredstev naj se v Veliki Dolini uporabi? kajti, da se ne bode proti trtni uši čisto nič učinilo, na to pač niti misliti ni; saj je vender sicer vse dolenjsko vinstvo po polnem pogubljeno in to tem bolj, ker se mu trtna uš tudi od druge strani, čez Semič, s prav mogočnimi koraki približuje.

Ali se dá prvo sredstvo, to je lokalizovanje zla, v Veliki Dolini še z uspehom uporabiti ali je uže za to prekasno, je od tega odvisno, v koliki meri je uš uže vgnezdjena. To se dá določiti le na ta način, da se čez vse vinograde tako rekoč mrežo poskušnih jam raztegne. Po vseh vinogradih, k večjemu 10 metrov v kvadratu, bi se moralo po jedno trto globoko izkopati, ter prepričati, je li uš še prosta ali pa uže nalezena.

Da, še celo v središču tako nastalih kvadratov, bi se moralo v isti namen po jedno trto izkopati. Bolj površno preiskavanje vinogradov je ničevno! In ako bi se po taki preiskavi našlo, da je uš le na gotovih in prilično majhnih prostorih vgnezdjena, potem bi se moralo take prostore in še 10 metrov na okrog, urno, to je gotovo še pred septembrom čez in čez prav dobro z žveplenim ogljencem napojiti — impregnirati — ter jih vrh tega še s katro nom prevleči. Pred mesecem septembrom bi se moralo to storiti, ker sicer bi žvepleni ogljenec le neleteče, nekrilate uši uničil, ne pa tudi krilatih, — po katerih se zlo ravno v oddaljene kraje naprej razširja — kajti te bi v pričetku septembra uže izročiti utegnile. Sicer je pa lokalizovanje uši vedno težavno, jako težavno; kajti da bi bili po polnem sigurni uspeha, morala bi se vsaka trta posebej preiskati. Do dobrega posrečilo se je lokalizovanje trtne uši baš le v Istri blizu Pirana, pa še tam večinoma s preplavljenjem, in baš ne toliko s pomočjo žveplenegega ogljenca.

Listek.

Dunajska pisma.

Lepo se niso vedli moji nasprotniki v boji z menoj; a to je njim sramotno, ne meni. Vse tisto, kar sem pisal o dunajskih branjevkah in o političnih prepirih, ni se jih čisto nič prijelo. Kaj hočeš s človekom, ki ga je sram, „kakor starega volka strah!“ V boji bode vedno na boljem proti tebi, ki nimaš tako ustrojene kože. Ti izbiraš in ogleduješ orožje, njemu je vsako dobro, najbližje najbolje. Ne govoril bi toliko o tem neprijetnem predmetu, ko bi šlo tu samo za mojo osebo; takega postopanja sem jaz že vajen od svojih rojakov. A stvar ima tudi še drugo stran. Tožil sem v svojih „dunajskih pismih“, da je naše ljudstvo tako osurovelo. Veselilo bi me bilo, ko bi mi bili moji nasprotniki dokazali, da se motim, da prečno vidim; dozdaj me niso še razveselili s tem tolažilom. Pač pa so mi pokazali, da ta kuga že više seza. Gorjé nam,

če tako mišljenje in vedenje, če taka govorica in pisava zavlada in obvelja pri nas tudi v „izobraženih krogih“. Morebiti sem res zaostal za vekom, nekako po starem kopitu mož sem res, vendar sem tako pogumen, da naravnost in očitno izrečem svoje prepričanje: iz surovosti, nepoštenosti in podlosti ne more nikdar in nikoli nič dobrega priti. Posmehujte se, kakor vam drago, v svoji modrosti, jaz pa vendar govorim svareč: Gorjé narodu, kateri se je zapisal tej nesveti trojici! Tak narod bi ne bil vreden, da se ohrani na svetu. Ni res in nikdar ne bode res, da se vse smé, tudi ne v boji za domovino.

A kaj mora tu najbolj boleti in skrbeti pravega rodoljuba? Če se naša mladina poprime téh nauk, če se okuži s tem grdim materijalizmom, kaka bode potem našega naroda bodočnost? Bog daj, da bi se motil; a meni se zdí, da ta moja skrb ni brez podloge. Nekdaj smo se navdušali za ideale; po tem smo tudi druge, mlajše, po svoji moči navduševali zanje; a zdaj — jaz ne vem, kako bi me sprejela združena mladina, ko bi stopil med-njo s takimi nauki. „Kapucinade“, če se prav spominjam,

imenujejo se zdaj pri nas taka opominjanja in svarjenja. Kapucnada! Kako krepko, kako oblastno slóve ta beseda! Izreči jo more samo mož, kateri je visoko vzvišen nad vse té slaboumne pritlikavce, ki lazijo okrog njega. Kakor „bomba“ pade tá beseda med vérne poslušalce, zlasti med mlade, pri katerih ji je gotov velikansk učinek. Kaj hočete še? stvar je obsojena, ker osmešena; lop! in na čelu ji je prilepljen priimek: Kapucinada, ha! kdo bi se tu ne smijal? Smijajte se torej vsi, od vzhoda do zahoda! — Meni se pa zdí, da ta smeh ni zdrav; meni se zdí, da ni dober duh možu vdihniti té besede. Téga lista bralce prosim, naj nikar ne mislijo, da govori tu iz mene kaka oseba, pisateljska občutljivost. Ko bi bil jaz kdaj kaj imel té slabosti, moji rojaki bi mi jo bili že zdavnej popolnoma izgнали. Ne; jaz govorim le za stvar, in zdí se mi, da se igra tu nevarna igra. Kar se tiče oblike mojih „dunajskih pism“, sodi naj vsak, kakor mu drago. Temu ali onemu ne bode njih „patos“ po volji; a pomisli naj blagovoljno, da srce ne govori kakor „akti“. In komur o nekih stvaréh ne vzkipi srce, ta nima srca, da

Na vsak način ima pa lokalizovanje, ako je sploh še mogoče, ako se tudi po polnem ne posreči, to je ako se tudi uš po polnem ne uniči, — trte gredó pri tem se vé da vse v nič, navadno se jih še pred impregniranjem zemlje izkoplje ter zažge — to veliko korist, da se uš jako, jako decimira in se torej vsled tega v dalnji zaploditvi močno omeji.

Da bi pa v Veliki Dolini uže samo lokalizovanje po polnem zadostovalo, na to niti misliti ni. Naj se jo danes še tako dobro lokalizuje, čez malo časa se bode zopet čez Savo priklatila, kajti na Štajarskem, celo pa na Hrvaškem je uže v tako veliki meri razširjena, da jej skoraj nikakor v okom priti ne morejo.

(Konec prihodnjič.)

Gosp. Luckmanna poročilo o naših železničnih tarifih.

(Dalje.)

Če se vozi žagano blago za jednako tarifo, kakor surov les, se pač slednji ne bode dosti pošiljal. Marsikatero prevažanje in odpošiljatev izostane, in izgubijo se mnogi odpadki pri oddaljenih žagah, kateri bi se inače pač spravili v denar. Po mnogih izkušnjah se more trdit, da se povprečno za kubični meter žaganega lesa potrebuje $1\frac{1}{2}$ kubičnega metra oblikovca (*Rundholz*), odpade torej tretjina oblikovca na krajnike in žaganje. Po teži se potrebavata za naložitev voza z žaganim lesom dve naložitvi z oblikovci, ker se n. pr. deske in latve, predno se odpošljejo z železnico, morajo posušiti ter suhega žaganega lesa le blizu 500 kil kubični meter tehta, oblikovca pa, kateri se ne more tako posušiti, tehta 650 do 800 kil kubični meter. Če se ozira na razne cene blaga, se dobi naslednji rezultat:

Jeden naklad na voz močnejših hlodov za žaganje daje okolo 16 kubičnih metrov, a okolo 6 gld. = 96 gld.; jeden naklad žaganice ima povprečno 20 kubičnih metrov, a 15 gld. kubični meter = 300 gld.; žagan les imel bi torej blizu trojno vrednost. Pri tem računu so se vzeli močnejši hlodi, katerih se ne more naložiti 100 metričnih centov; manj ugodna je razmera pri slabejšem in svežem oblikovci, s katerim se ne more vsa nosivnost železniškega voza porabiti in kateri ima veliko manjšo vrednost. Tovarne za lesovino in staničvino (*Cellulose*) rabijo tenak les, prve le svež les, kateri se določila s skorijo, kate-rega se more samo 12 do 14 kubičnih metrov na jeden železniški voz naložiti; cena takemu lesu na kraji, kjer se naklada, znaša komaj 4 gld. za kubični meter, torej reprezentuje naklad železniškega voza komaj vrednost 48 gld. 56 kr. Če voznja od kraja, kjer se les seka, ni cena, dobi lastnik gozda komaj kaj za les, tovarne ne morejo več plačati,

nekoliko preminivši rabim znano besedo. Mojo osebo smešite, kolikor vam drago; vi mi časti ne morete dati niti odvzeti; samo dobro stvar mi pustite v miru, za katero se poganjam.

Kaj je torej pravo jedro mojih dosedanjih „dunajskih pisem“, katera so zbudila toliko smeha, kakor kaže, in toliko srdú, da polena, kamenje in blato v mé luča, kdor utegne? Čez dolgo časa se nam je nekoliko ujasnilo nebó; v slovenskih pokrajin sredini vsaj dalo nam se je toliko sape, da vendar lahko dihamo.

Vseh narodnih pravic še nimamo, a pridobili smo si ljudske šole, — in to, rojaki, je mnogo! Odprla so se vrata slovenščini tudi v latinske šole. V deželni zboru ljubljanskem gospoduje naš jezik, in v mestnem zastopu ima on sam besedo. Gospóda, jaz ne vem, kako vi mislite in sodite o teh pridobitvah, o teh izpremembah; jaz sem jih vesel, prav iz srca vesel, da, celo nekako moško, da ne rečem „ponosno“, govorim v tem veselji: Še nas niste, in nas ne boste! Dá, še enkrat pravim: „Narodnost nam je zagotovljena“, če hočemo biti pametni in — pridni. Ali je pa s tem rečeno, da imamo sedaj že vsega dovolj, da smemo kri-

ker so se cene lesovini zelo znižale. Da se je oblikovec in žagan les v jedno vrsto postavil, je gotovo abnormno.

II. „Slavno c. kr. ravnateljstvo se prosi, da izjemno tarifo V od 1. julija 1883 takó spremeni, da se pri lesu za kurjavo, pri kraj-nikih, lubji in oblikovci na vseh relacijah cene izjemne tarife I po poti kartiranja uporabljajo, nasproti pa naj se v izjemni tarifi V se nahajajoče znižane cene za posamične relacije in odpuste vozarine s tem, da se vrnejo, odpovedó ter v primernem obroku vstavijo.“

Med razlogi utemeljitve tega predloga se navaja, da se v istini težko uvidi, da se izjemna tarifa I samo uporablja pri rudah in rudninskem oglji in ne tudi pri lesu za kurjavo, pri lubji in oblikovci, kateri nimajo povprečno večje vrednosti, večjidel še mnogo manjšo; saj je mnogo lastnikov gozdov ob železniški progi, kateri lesa za kurjavo niti v denar spraviti ne morejo ter bi bili s 5 kr. za 100 kil na mestu, kjer se pripravljajo, zelo zadovoljni, vendar ima cent lesa za kurjavo povprečno komaj 40 % tiste vrednosti za kurjavo, kakor rudninsko oglje. Gospodarstveni razlogi gotovo govorijo za to, da bi se lesu dala tista prednost, kakor rudninskemu oglju, posebno pa se mora državna železnica na to ozirati, da so najboljši gozdovi v onih krajih, v katerih imajo lastniki od njih večje dohodke, in čem manjši so dohodki od gozdov, tem bolj gozd pojema, in se ta prostor spremeni naposled v pašnike. Čem večji dobiček daje gozd, tem lažje je umno gospodarstvo, in to je gotovo imeniten faktor za državo.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Isterski deželni zbor razpravlja dva zakonska načrta, namreč o premembi nekaterih paragrafov občinskega reda ter občinskega volilnega reda. Po kratki debati odstopila sta se oba načrta odseku za občinske zadeve v pretes.

Prihodnji teden objavil se bode organizacijski statut **državnih železnic**. Kakor „Presse“ poroča, so vesti, ki so o tej zadevi do sedaj prišle v javnost, nezanesljive, posebno kar se tiče imenovanj. Minister trgovine, baron Pino, mudi se sedaj na svojem posestvu na Koroškem; dotična imenovanja se bodo še le vršila, kadar se minister vrne na Dunaj.

Minister Kállay potuje po Bosni. Iz Bihača se brzojavlja, da je bil minister tam sijajno sprejet; na meji pozdravile so ga razne deputacije; zvečer bila je bakljada in razsvetljava.

„Neue fr. Presse“ poroča, da se bode, čim bodo končane vaje **vojne mornarice**, sestel admiralitetni svet pod predsedništvom Nj. veličanstva cesarja. Naloga temu svetu

žem držati roké? Če se je kdo z mnogim trudom izkopal iz dolgov, katere je podedoval po svojem očetu in pradedih svojih; če smé zdaj veselo reči svojemu domovju: Tu sem zdaj jaz gospod, če tudi še siromak; in nihče nima pravice poditi me odtód: ali bode zdaj na úho légel in lenuharil, češ, zdaj je konec truda in težav. Ko vidi, da mu hoče zgruditi se hiša zanemarjena, nebode li najprej hitel, da jo popravi? — Z žalostjo sem rekel, da prosto ljudstvo naše hira, propada, materialno in moralno. Te žalostne prikazni ni mi hotel tajiti nihče. Kako hvaležen bi mu bil jaz, ko bi mi dokazal kdo, da se motim, da ni vse tako črno pri nas, kakor se meni vidi iz daljave. Tako pogumen ni bil nihče! In vendar je bilo ravno to pravo jedro vsega mojega besedovanja. Rotil sem torej svoje rojake, vse prave rodoljube, naj hité ljudstvu na pomoč, da ga otmó materialne in moralne pogube. Ali kakšen odgovor so mi dali možje, do katerih sem se obračal s tolikim zaupanjem? —

Po pravici moram povedati, da res prav ne vém, kako je najbolje ravnati s takimi ljudmi. Do sedaj sem se vedno držal Dante-

bode, razpravljati o eventualnih reformah vojne marine ter o dopolnjenji vojnega brodogoja.

Tu je dežele.

V **Bolgariji** vršile so se pretečene dni volitve v narodno sobranje. O rezultatu nimamo zanesljivih poročil, no toliko je gotovo, da ima vladna stranka precejšnjo večino. Narodno sobranje sklicano je v dan 25. junija k izvenredni sesiji v Trnovo. Knez Aleksander odpotuje te dni iz Varne v Trnovo, da osobno otvori narodno sobranje.

Rumunski parlament bil je včeraj svečano zaključen s prestolnim govorom. Prestolni govor naglašá, da je revizija ustave ter novi volilni zakon velike važnosti za napredek dežele.

Francoski senat sprejel je predvčerajšnjem v drugem branji postavo o razrešnji zakona z 158 proti 115 glasovi. S tem je rešeno vprašanje, ki je tako dolgo vzbujalo duhove, kajti nedvoumno je, da bode predlog sprejet tudi v tretjem čitanju.

Angleški poslanik na dunajskem dvoru objavil je predvčerajšnjem našemu vnajjemu ministertvu konvencijo, sklopljeno med Angleško in Francosko. Sedaj posvetovale se bodo vevlasti o tej konvenciji. V ponedeljek predložil bo Gladstone konvencijo angleškemu parlamentu.

„Moskovskija Vjedomosti“ poročajo, da iznaša novo pridobljeni teritorij ruski v **centralni Aziji** 3600 štirijaških verst z 200 000 prebivalci. Vlada ruska dovolila je pet milijonov rubljev za gradnjo cest in tvrdnjav. Kmalu počela se bo tudi graditi transkaspiska železnica.

Dopisi.

Iz **Trsta** 20. junija. (Izv. dop.) Jako važno vest Vam imam poročati. — Danes ob 9. uri zjutraj nesla je deputacija volilcev V. okraja iz okolice poslancu g. pl. Burgstallerju jako ostro pisano nezaupnico, katero so podpisali volilci omenjenega okraja. Karakteristično je to, da je g. Burgstaller vedno poudarjal, da ga iz V. okraja nihče ne izpodrine, in da ima on največji vpliv v zgornji okolici.

Mož se je na ta neopravičen vpliv toliko zanašal, da je še v predzadnji mestni seji g. Nabergerju v obraz rekel, da on najbolj pozna težnje okoličanov. Ali uprav s tem je svoje volilce močno razsrdil. Vsa okolica je razburjena zaradi tega, ker je mestni zbor v predzadnji seji sklenil, da morajo okoličani voliti črednike, in ta razburjenost izrazuje se v nezaupnici, g. Burgstallerju izročeni. Ta korak okoličanov bode gotovo dobro vplival na volitve, ki se bodo vršile prihodnje leto; v IV. okraji ne bode nikoli več voljen Cesare, in v I. okraji vtegne še letos pri dopolnilni volitvi prodreti odločno naroden kan-

jevega sveta: „guarda e passa“! Večkrat se mi je dejalo, da to ni pravo, da taki ljudje ne umejo prav take „noblese“. Jaz sem vedno jim odgovarjal: Pustite me, brez skrbi bódite; naposled bo vendar že vse prav. In rés sem smel sè svojim uspehom do sedaj zadovoljen biti. Kar se mi je nekaj tako strastno pobijalo, to je sedaj vse obveljalo, — to in ono! — Ali ta stvar ima vendar tudi svojo slabo stran. Nekateri ljudje pri nas zdaj rés grešijo na mojo dobrohotnost; mislijo, da se vse smé z menci, ker ne odbijam, kakor bijejo oni. Morebiti bilo bi rés dobro in koristno v strah prijeti take ljudi, ki v svoji preširnosti in predrznosti že res nimajo mere ne meje. Morebiti je res dolžnost vsakega poštenjaka v javnem interesu, zavrniti jih kakor se jim spodobi. Ali človeku, ki stoji, ali hoče stati na nekom višjem stališči, ta opravek noče biti nič kaj po volji. Tako res ne vém, kaj je bolje; morebiti me kdo pouči v moji zadregi; do tega časa pa pustimo osebnosti na stran in govorimo samo „stvarno“.

Dalje torej! Osnovala se je pri nas neka stranka, — dolgo časa sem premišljal, kako

didat. Stvar gre na boljše, ljudstvo vsak dan bolj spoznava, da z Italijani ni dobro zobati črešnji; ono je nazadovoljno s postopanjem mestnega zastopa, in ako vlada na kak način ne ukrene, da se razmere pri mestnem starešinstvu in magistratu ne zboljšajo, prišlo bode s časoma še do hudih prepirov, kajti ne treba drugega, nego le male iskricke in takoj bo ogenj v strehi. Naša vlada pa ima baš zdaj najlepšo priliko, da zatré iredentovstvo na Primorskem. Kakor tukaj, vré tudi v Istri, ljudstvo se je naveličalo italijanske nadvlade; ono vsak dan bolj spoznava, kedo je njega prijatelj, kedo neprijatelj. Da nima Avstrija tega zavednega slovenskega ljudstva, gotovo bi bila za te dežele velika opreznost.

Nezaupnica g. Burgstaller-ju naj bi tudi opozorila merodajne kroge, da vendar enkrat začno odločno podpirati in trditi slovanski, državni ideji udani živeli na Primorskem.

Prošnjo zaradi slovenskih ljudskih šol je polit. društvo „Edinost“ nekda zopet vložilo pri mestnem starešinstvu; čez nekoliko mesecev pride zopet na dnevni red; ali odjenjali ne bomo, iskali bomo svoje pravo, ako treba pri ministerstvu in pri upravnem sodišči, dokler ne obvelja njih postavna pravica.

Pri tukajšnjih sodnijskih uradih so začeli uže uradovati slovenski; vse akte, vložene v slovenščini, mestna odredjena in deželna sodnija rešujejo slovenski. Zaradi tega pa se je odvetniška zbornica te dni zbrala v shod in je sklenila, da protestuje proti ravnopravnosti.

To kaže, da so baš odvetniki izgubili pravni čut. Sedaj bi živo potrebovali par slovenskih odvetnikov; v nekem listu so nam jih uže davno obljubili, ali vse je le kokodakanje; s „senco“ nas pač obdarujejo, toda v „senci“ ne vzrastejo junaci za težko borbo.

Domače stvari.

— (Učenke porodišne šole) v tukajšnji bolnici izročile so danes svojemu vodji, c. kr. vladnemu svetniku profesorju g. Valentini, za njegov god krassen šopek, napravljen iz umetnih cvetlic s primernim voščilom.

— (Praznik sv. Alojzija) praznovali so učenci in učenke mestnih šol s sv. mašo v sv. Jakoba cerkvi, učenci in učenke izobraževališča pa so imeli božjo službo v cerkvi sv. Nikolaja. Včerajšnji dan je bil v ljudskih šolah prost.

— (Rodoljuben dar.) Preblagorodni gospod Anton vitez Klodič-Sabladoski, c. kr. deželni šolski nadzornik v Trst, podaril je te dni ljubljanskemu „Dramatičnemu društvu“ svojo igro s petjem: „Materin blagoslov“ z vsemi napravi vred, katere je za to igro zložil znani slovenski skladatelj gosp. Anton Hribar, učitelj glasbe in petja na c. kr. učiteljski v Gorici. Slavno „Dramatično društvo“ bi gotovo pravo pogodilo in obni želji vstreglo, ako bi poskusilo, o priliki spraviti na oder ljubljanskega gledališča to vsestransko dovršeno in izvrirno igro iz domačega slovenskega življenja.

in zakaj, a zastonj; v svoji kratkovidnosti ne morem umeti in ne morem, kaj je bilo potreba té nove stvaritve; tudi mi ni mogel ali hotel povedati nihče, zakaj se je prikazala ta prikazen ravno sedaj na dán, zakaj ne prej, ko bi jo bil mogel človek že laže umeti. Ta stranka si je ustanovila tudi svoje glasilo, nov časnik, pri nas, ko imamo časnikov tako že preveč, da nimajo vsi prostora. Tej stranki in temu glasilu glavni namen je, kolikor morem jaz razvideti, da pobijata in ovirata pametno in trezno delovanje pravih rodoljubov, sosebno pa moža rojaka, ki je sedaj na čelu kranjske dežele vladi. Vsemu tistemu natolcevanju odgovarjam še enkrat: Meni je ta gospod osebno čisto tuj; govoril nisem nikoli z njim, niti videl ga; pismo sem prišel v dotiko z njim samo toliko, da sem, kakor spodobno, odgovoril njegovemu prijaznemu pismu. Ali vesél sem ga; saj, kolikor je meni znano, Slovenci še nismo imeli takega deželnega predsednika, da bi bil, kakor on, Slovenec z dušo in telesom. Žalostno je torej, da mu nasprotujejo lastni rojaki, da mu sè svojimi nepremišljenimi in pretiranimi zahtevami stavijo zapreke, kakor bi jih ne

— (Nasledki nove obrtne postave.) Brusarju Valentinu Strelu, ki je poleg franciškan-ske cerkve, ne da bi bil imel za to sposobnost ali pravico, brusil nože in škarje, odvzel je včeraj mestni magistrat kot obrtna oblast voz z brusom in ga odvedel v zapor na rotovž.

— (Izgubila) se je včeraj srebrna broša jako lepe oblike; okinčana je s plavimi kamenji, katerih jeden je izpal. Podoba v sredi broše je okinčana z biseri.

— (Po ognji hodil) bode jutri v nedeljo ob 4. uri popoldne na prostoru tovarne gospoda Tönnies-a na Dunajski cesti g. inženér Schalla. Produkcija obeta mnogo zanimivosti.

— (Popotno predavanje) bode imel dež. potni učitelj g. Gustav Pirc v nedeljo 29ega t. m. po poldanski službi božji v šoli v Zgornjih Gorjah pri Bledu.

— (Izpred porotnega sodišča. — Nasledki igranja.) Včeraj sta bila pred ljubljanskimi porotniki zatožena France Benedik, 19 let star, in France Dagarin, 17 let star, oba iz Škofje Loke, hudodelstva ropa. V nedeljo 9. marca t. l. med sv. opravilom v cerkvi spravila sta se v družbi z 15letnim fantom Tomažem Kalanom za „Grad“, kjer so začeli „fucati“ (krajcarje metati v zrak). Kalan je imel 28 kr., Benedik 52 kr., Dagarin pa je bil suh ko poper in je živel pri igri od kredita, katerega mu je dovolil Benedik; ta pravi sam, da mu je posodil 12 kr., Dagarin pa trdi, da mu jih je dal Benedik 15. Uže med igro zabavljaj je Benedik Kalanu, da goljufa, kajti kader meče, pade mu zmiraj konj in nikoli „cifra“. Ko so nehali fucati, bila je bilanca taka-le: Dagarin je imel 1 kr., Kalan 70 (svojih 28 kr. in 42 kr. priigranih), Benedik pa 3 kr.; ko se je to konstatovalo, zavpije Benedik Kalanu, naj dá denar nazaj in ko tega Kalan ni storil, popade Benedik Kalana čez pas, Dagarinu pa reče, naj zamaši Kalanu usta, da ne bo vpil; Dagarin je to tudi storil, in sedaj se dogodi strašna hudobija: Benedik vzame Kalanu iz zaprte pesti ves denar, kar ga je Kalan pri fucanju dobil! Poslednjič zgrabi B. Kalana še enkrat, ga vrže na tla in mu vzame še 27 kr., kateri so bili prvotna lastnina Kalanova. Potem so odšli na trg v mesto in tam so se začeli pobotavati. Dagarin ponujal je Kalanu jedini krajcar, katerega je imel, a še tega je Benedik reklamoval kot svojo lastnino; Kalan bi se bil z 10 kr. zadovoljil. Državno pravdnistvo, katero je zastopal g. Pajk, tožilo je Benedika in Dagarina hudodelstva ropa, ker sta s silo vzela 38 kr. denarja. Zagovornik gospod dr. Ahazhizh pa je trdil, da v tem slučaju ni govoriti o hudodelstvu ropa. Take fantaline, katerim je igra kakor fucanje prepovedana, posebno med sv. mašo, naj bi kaznovala politična oblast, kakor se je to zgodilo prejšnje čase, ko se je proti prepovedanemu igranju mladine strogo postopalo. Sodisce (predsednik g. Zhuber pl. Okrog) stavilo je za oba zatožena vprašanja, ali sta storila hudodelstvo ropa? Porotniki (načelnik g. Anton Klein) so oba vprašanja jednoglasno zanikali; Benedik in Dagarin sta bila po sodišči zatožbe hudo-

imel že preveč, in mu tako še težavneje delajo njegovo stanje, nego je že. Ali so ti čudni državniki pomislili kedaj, kaj edino more priti za njim? Ali so pomislili, da pobijáje njega pobijajo vrhovno vlado, ki je vendar Slovanom prijazna kakor še nobena do sedaj? Ali so pomislili, če pade tá, kaj edino more priti za njo? Jaz sem pomislil vse tó, in zato sem „vladen“ postal na svoje stare dni; Bog mi daj, da bi mogel še dolgo časa ták ostati. Kar sem torej govoril zoper tó stranko, govorjeno je vse za slovenstvo in za slovanstvo. Moja „dunajska pisma“ so torej v resnici rodoljubna; in jaz ne vém, zakaj bi se jih sramoval? Ne samo da se jih ne sramujem, še ponašam se z njimi, in upam celo, da mi bodo kedaj še hvalo zanje vedeli moji rojaki. Nobene besede ne vzamem nazaj, premišljena je vsaka; nepremišljeno je samo postopanje sovražnikov mojih. Seme je sejano; naj ga teptajo nespametni ljudje, s časom vendar, če tudi malo pozneje, požene veselo iz tál. Dobro bode pač zbrati v knjižico raztresene liste ter razposlati jih po deželi. Narod naj bere in sodi sam, jaz se ne bojim njegove sodbe.

delstva ropa oproščena in tudi izpuščena iz preiskovalnega zapora, v katerem sta bila od meseca marca. Ta dva si bosta zapazila, kdaj sta zadnji-krat „fucala“!

— (Tatvina.) Dne 18. jun. bilo je pri županu v Šent Vidu nad Ljubljano vkradeno 20 gld. denarja. Tat je prišel izpod strehe v kamro, ko ni bilo nobenega domačih pri domu in se tam okoristil.

— (Povodenj.) Iz Planine se nam piše, da je vsled neprestanega deževja stopil Unec čez bregove svoje in poplavljal polja in travnike 53 posestnikov, prouzročevaje nad 5500 gld. škode.

— (Nesreča.) 43letni blazni Matevž M. iz Cérknice je izginil včeraj iz hiše svojega brata, pustivši doma suknjo, klobuk in čevlje. Takoj so sumili, da se je revežu kaj pripetilo in res so ga kmalu našli v komaj 800 korakov od vasi Selce oddaljeni vodi mrtvega.

Iz seje mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani 20. junija.

Navzočih je 22 odbornikov. Gospod župan Grasselli imenuje poverjenikom zapisnika denašnje seje gg. Horaka in Pakiča. Gosp. župan naznanja, da je c. kr. osrednja komisija za vzdrževanje in preiskavanje starinskih spominov odposlala svoj normativ, občina Fünfhaus pa poročilo o svojem delovanju.

Mestni odbornik dr. Ivan Tavčar prosi besede ter stavlja sledeči nujni predlog o zadevi sklepa kranjske hranilnice, s kojim naj se ustanovi na hranilnične troške nemška ljudska šola v Ljubljani. Nasvet se glasi:

Gledé na to, da je občina po zakonih v prvi vrsti poklicana, ljudske šole ustanovljati; gledé na to, da se narodni zastop ljubljanskega mesta nikdar ni protivil zahtevam nemških someščanov, če so bila utemeljena v zakonu in v resnični potrebi, in da je zategadelj uže od nekdanj po mestnih učilnicah nemškemu jeziku in njega pouku odkazano merodajno mesto; gledé na to, da je vsled dotičnega sklepa kranjske hranilnice javno mnenje po vsej pravici močno razdraženo, ker vsakdo čuti in vidi, da je omenjeni sklep gola politična demonstracija, koje troške naj bi plačal hranilnični zaklad, in gledé na to, da se ta sklep obrača proti sedanjemu zastopu ljubljanskega mesta, kakor da bi le ta v ustavi določene pravice nemških svojih someščanov zatiral ali vsaj zanemarjal, in gledé na to, da se je sklep v tem smislu po svetu in slovenski Ljubljani sovražnem časopisju v resnici tudi tolmačil, naj slavni mestni zbor sklene resolucijo:

„1.) Mestni zastop ljubljanskega mesta izreka svoj protest proti sklepu kranjske hranilnice v Ljubljani, s katerim se hoče v slovenskem tem mestu s hranilničnim zakladom ustanoviti privatna ljudska učilnica z nemškim učnim jezikom, in sicer zategadelj, ker je mestni zastop vselej pripravljen, ustanoviti nemško ljudsko šolo, če bi se nje zakonita potreba izkazala in dognala.

2.) O tej resoluciji naj se primernim pôtom poroča vis. c. kr. deželni vladi.“

Ali mi je res še enkrat poudariti treba, da imam v svojih razgovorih samo kranjsko deželo v mislih? Povedal sem tudi, zakaj. Nalogo svojo sem si omejil s premiselkom; ali mi bode razumen človek res zategadelj očital, da sem hotoma ali nehotoma pozabil druge Slovence? Še enkrat: jaz ne umem, kako se mi je kaj takega očitati moglo!

Čas, da končam. Bodimo torej pametni v svojem rodoljubju; kažimo, da smo možje, ne otroci; skrbimo za materialno in duševno blaginjo našega ljudstva, to je prvo; ne zidajmo dalje, dokler nam ni utrjeno podzidje. Slovo dajmo „frazii“; ne puhli ponos, prava dejanska ljubezen do naroda bodi podloga našemu narodnemu čutu. Samo tedaj smemo upati, da bomo mogli kedaj, če tudi ne po svojem številu, a po svoji notranji veljavi, stopiti v eno vrsto z drugimi narodi, da ne bomo vedno samo po imenu, tako rekoč drugega razreda narod. Jaz tega srečnega časa ne bodem doživel; Bog mi daj, da bi mogel ločiti se od tod s trdnim upanjem, da pride. Tako bi smel tolažiti se, da nisem živel zastonj.

Jos. Stritar.

Nujnost predloga mestni zastop brez ugovora odobri. Potem utemeljuje predlagatelj dr. Tavčar meritorično na kratko svoj predlog, kateri se pri glasovanju v obeh oddelkih jednoglasno sprejme. (Dalje prihodnjic.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 21. junija. „Fremdenblatt“ poroča iz mornarskih krogov, da se dogovarjajo o pomnožitvi vojnih ladij na Donavi; s tem bi se vstvarilo malo podonavsko brodovje, kakeršnega imajo druge države na svojih velikih rekah.

Trst, 20. junija. C. kr. mornarica dospě semkaj v torek 24. junija popoldne. V sredo bode potem velika morska bitka pred Trstom. Zvečer bode na čast brodovja veliki bal, kateriga priredijo odlični meščani.

Levov, 20. junija. Z dežele dobajajo poročila, da gorske vodě se vedno naraščajo in vstavljajo promet na železnicah in cestah. V Novem Sandecu je povodenj jednaka oni z leta 1867. Dnjester je poplavljal kraje okoli Haliča, Sana okoli Premisla, prouzročevaje ogromne škode.

Uradni glasnik

z dne 21. junija.

Razpisane službe: Pri c. kr. dež. sodniji ljublj. služba diurnista s mesečno plačo 30 gld. Molbenice do 28. t. m. predsedstvu dež. sodnije. — Za sodnijska okraja Mokronog in Rače službi dveh konjačev. Molbenice tekem štirih tednov c. kr. okr. glavarstvu v Krškem.

Eks. javne dražbe: V Krškem zemljišča Martina Dimca iz Gor. Vasi (2600 gld.) dne 12. jul., 16. avg. in 13. sept. — V Metliki posestvo Ive Starašiniča iz Krasinca (3310 gld.) dne 26. jul., 27. avg. in 27. sept.; posestvo Marka Kambiča dne 30. jul. (ponv. 3. naroka).

Potovalne potrebščine.

Zelo po ceni ima

lesene kovčge (kofre) za

gospé in gospode

razne velikosti, dalje ročne kovčge v zalogi,

o kojem lahko vsakterega prepriča

A. Košir

jermerar, sedlar in torbar

Kongresni trg št. 14

pri nunski cerkvi.

Jurij s Pušo

šaljivi list

izhaja po dvakrat na mesec v Trstu. Naročnina mu je do konca leta 1 gld. 50 kr. in naj se pošilja pod naslovom:

Ivan Dolinar
tiskarna Amati, Trst.

Zagreb, 20. junija. (Deželni sabor.) Danes se je pričela budgetna debata. Miškatič je vteteljeval predlog. Sekcijski načelnik Stanković je črtal budget in njegove posamezne oddelke ter poudarjal trud vlade, da se prihodnje leto predloži jednostaven budget. Tudi načrt o reformi uprave je v delu. Povsodi se bode uporabljala največja štedljivost. Vlada smatra svojo prvo dolžnost, da povzdigne blagostanje dežele. (Odobranje.) Gjurmčević je na drobno kritizoval budget.

London, 19. junija. V spodnji zbornici je Worms vlado vprašal, če se res namerava sklicati konferenca o nevtralizaciji sueškega prekopa. Mr. Gladstone je odgovoril, da se vprašanje nekako tiče pojasnila, katero je objavil dati v ponedeljek; zato bode še le tedaj odgovoril. — Fitzmaurice je izjavil, da angleška vlada ni poslala francoski nikacega opomina glede igralnih hiš v Monte-Carlo. — Hartington je poudarjal svoje prepričanje, da angleški vojaki v Egiptu v družbi z domačimi (egiptovskimi) silami zadostujejo za brambo zgornjega Egipta. Poveljnik angleške vojske imenovan je tudi poveljnikom egiptovske.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 21. junija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 80.45
„ „ „ srebro	81.30
Zlata renta	102.30
5% avstr. renta	95.75
Delnice narodne banke	858.—
Kreditne delnice	306.40
London 10 lir sterling	121.90
20 frankovec	9.69
Cekini c. kr.	5.76
100 drž. mark	59.60

Umrli so:

Dne 19. junija. Lovrenc Zelenc, ključ. mojster, 40 l., Pred škofijo št. 8, napenjanje možjan.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
20. junija	7. zjutraj	734.03	+12.3	szpd. sl.	s. js.	0.10
	2. pop.	732.40	+21.2	zpd. sl.	p. js.	dež
	9. zvečer	733.35	+13.6	jzpd. sl.	d. js.	

Tuji.

Dne 19. junija.

Pri Maliči: Vitez Escherich, c. kr. dvorni svetnik; Holzer, c. kr. vrhni gozd. svetnik; Schweiburger, Spierer, Brach in Bartolič, trg. potovalci, z Dunaja. — Ohlenroth s soprogo iz Neukirchna. — pl. Malič, c. kr. konj. stotnik, s soprogo, iz Celovca.

Pri Slonu: Blasina, c. kr. rač. oficijal, s soprogo; Rossi, trgovec, in Morin, trgovec, s soprogo, iz Trsta. — Adler, bank. uradnik, iz Budimpešte. — Kollmann, zasebnik, iz Koprivnice. — Grünwald, trgovec, iz Szolnoka. — Eisenstädter, trgovec, iz Schleininga. — Lengyel, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Grile, posestnik, z Vač.

Pri Avstr. carji: Tomec, posestnik, iz Star. Trga.

Račune, nakladne liste, kuverte, vizitke, sploh vsakovrstne

tiskovine

izgotavlja v mičnej izvršbi in po nizkih cenah

tiskarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani.



MARIA-ZELLER-TROPFEN

NUR ECHT BEI

APOTHEKER TRNKOCZY

LAIBACH 1 STÜCK 20.

J. pl. Trnkoczy, lekar pri „pri zlatem samorogu“

prilporeča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijateljke kapljice za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bite srca, zabasanje, gliste, bolezn na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.** — 1 Sklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. **Svarilo!** Opozarjamo, da se tiste **istinite Marijateljke kapljice** dobivajo samo v lekarni pri „**Samorogu**“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri **J. pl. Trnkoczy-ju**. Razpošiljava se le jeden tucat.

Brez te **varstvene znamke**, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot **ponarejeno**.



Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter **revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd.**, malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**cvetu zoper trganje po dr. Maliču**“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

(51) 8—1

Gospodu **pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani. Moja mati so na **protinski** bolezn na nogi **silno trpeli** in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čimdalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr.** ter si ga nemudoma naročim. In res imel je **čudovit vseh**, da so se po kratke rabi **oprostili mučnih bolečin**. S popolnim prepričanjem **priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezn **priporočam**. Vašej blagorodnosti pa izrekam **najpristronejšo zahvalo**, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmariji pri Celji.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno



olje

najboljše vrste, izborno zoper **bramore**, **pljučnico**, **kožne izpuške** in **bezgavne otekline**. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljše za ohranjanje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi **smradljivo** sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu **pogrešati** in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri **zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih**, v skatuljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6. skatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se tekoj v lekarni pri „Samorogu“
Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

(24) 26—14

A. Mayer-jeva

trgovina

piva v steklenicah

v Ljubljani

priporoča

carsko in izvožno marcno pivo

v zabojčkah po 25 ali 50 steklenic.